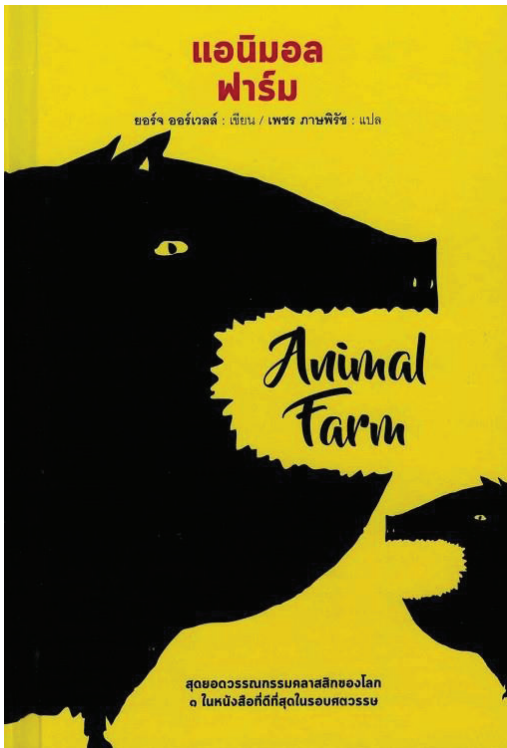

Books Reviews

แอนิมอล ฟาร์ม : การปฏิวัติชั้นทางสังคมสู่เสรีนิยม

ความเสมอภาค และความสงบสุข

ANIMAL FARM: REVOLUTIONARY SOCIAL CLASS TOWARDS
LIBERALISM, EQUALITY AND PEACE

พระสุธีวีรบัณฑิต (โช้ว ทสสนิโย) |

Phra Sutheevirabundith*

พระอุดมสิทธิธนายก (กำพล คุณงกรโร) |

Phra domsitthinayok*

พระมหาสุนันท์ สุนนโท |

Phramaha Sunun Sunundho*

พระมหากฤษฏา กิตติโสภโณ |

Phramaha Krisada Kittisophano*

ประเสริฐ ธิลาว |

Prasert Thilao*

*สุดยอดวรรณกรรม คลาสสิกของโลก
1 ในหนังสือที่ดีที่สุด ในรอบศตวรรษ*

ข้อมูลหนังสือ

แอนิมอล ฟาร์ม แปลจากหนังสือ: Animal Farm

ผู้เขียน: George Orwell

ผู้แปล: เพชร ภาษพิรัช

สำนักพิมพ์: ไทยควอลิตี้บุ๊คส์

จำนวนหน้า: 172 หน้า ปกแข็ง

พิมพ์ครั้งที่ 1 — มกราคม 2560

ISBN: 9786165145497

---

* Department of Political science, Faculty of Social Sciences,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทคัดย่อ

แอนิมอลฟาร์ม วรรณกรรมเรื่องเยี่ยมที่ถูกกล่าวถึงว่าเป็นหนังสือที่ดีที่สุดแห่งศตวรรษที่ 20 ถูกแปลในภาคภาษาไทยจำนวนหลายครั้ง โดยฉบับที่นำมาเป็น Books Review ก็เป็นการแปลอีกครั้งในช่วงพุทธศักราช

หนังสือที่ถูกแต่งโดย จอร์จ ออเวล ที่สะท้อนแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง ในประเทศรัสเซีย ผ่านสถานการณ์บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ที่ปรากฏใน Animal Farm ที่ต่อสู้ปฏิวัติกับคนที่เป็นเจ้าของฟาร์ม พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติและพัฒนา แต่ทุกอย่างเกิดขึ้นภายใต้ “...การคอร์รัปชัน เบี่ยงประเด็น พวกฟ้อง ชนชั้น ผู้ปกครอง ผู้ถูกปกครอง ช่มชวีญ เสแสร้ง สร้างภาพ กตขี่ หลอกหลวง ช่มชู้ หลอกใช้ เอารัดเอาเปรียบ บั่นกระแส บั่นเรื่อง แปลงสาร สาดโคลน ใส่ความ อุ่มฆ่า และตัดตอน ลับลวงพราง...” ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องเล่าผ่านบรรดาสัตว์นานาชนิดใน Animal Farm

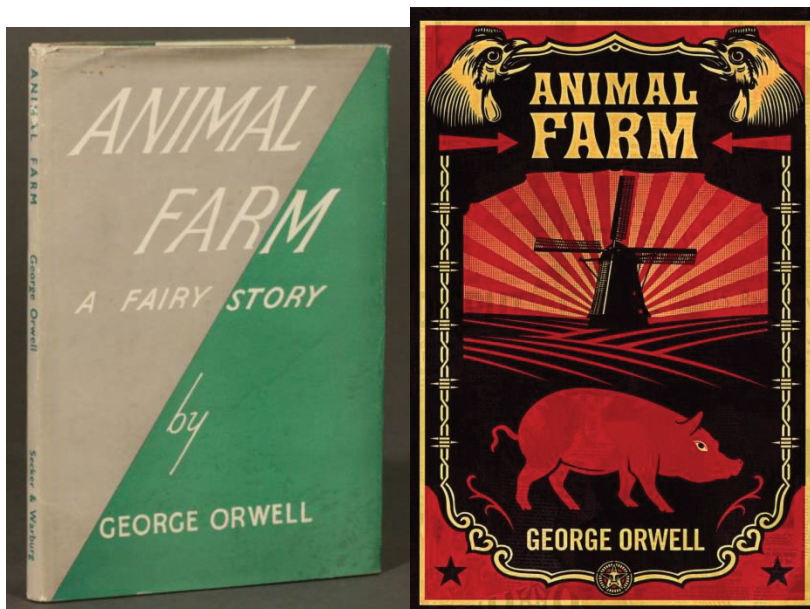
คำสำคัญ : การปฏิวัติขึ้นทางสังคมสู่เสรีนิยม,ความเสมอภาค,ความสงบสุข

บทนำ

คำโปรยปกหนังสือ “สุดยอดวรรณกรรมคลาสสิกของโลก 1 ในหนังสือที่ดีที่สุดในรอบศตวรรษ” ที่ปรากฏในหน้าหนังสือ แอนิมอล ฟาร์ม-Animal Farm วรรณกรรมเรื่องเยี่ยมที่ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ในนานาประเทศ ที่ถูกนับว่าเป็นวรรณกรรมเรื่องเยี่ยมแห่งยุคทีเดียว นิตยสารไทม์ยังเลือกเป็นหนังสือ 1 ใน 100 นวนิยายภาษาอังกฤษที่ดีที่สุด (ระหว่าง พ.ศ. 2466-2548/1923-2005) และยังติดอันดับที่ 31 ของนวนิยายที่ดีที่สุดของห้องสมุดในศตวรรษที่ 20 (Modern Book of Best 20th Century Novels) ทั้งยังได้รับรางวัลฮูโกย้อนหลังในปี 1996 และเป็นหนังสือที่มีความสำคัญยิ่งของโลกตะวันตก (the Great Books of the Western World selection) ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด สรรพสัตว์ในแอนิมอล ฟาร์ม ยังคงเป็นกระจกเงาที่มองเห็นตัวเราเองผ่านพวกมันอย่างน้อยมันทำให้รับรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของชนชั้นผู้ปกครอง และจุดประกายจิตวิญญาณเสรีให้คนรุ่นแล้วรุ่นเล่า หลายแห่งในโลกนี้ยังมีการปฏิวัติของหมู การปกครองของหมู อำนาจเผด็จการของหมู หรือบางแห่งผู้คนก็ยังไฝฝืนถึงสังคมแห่งอุดมคติที่มีแต่เสรีภาพ ความเสมอภาค ความสงบสุข ซึ่งไม่ต่างจากสรรพสัตว์ทั้งหลายในแอนิมอล ฟาร์ม แห่งนี้

นอกจากนี้ยังมีคำโปรยในหนังสือที่สะท้อนว่าหนังสือนี้ น่าจะอ่านดังประโยคที่ว่า “...1 ใน 1001 หนังสือที่ห้ามพลาดในชาตินี้ (1001 Books You Must Read Before You Die)..”

ดังนั้นในการแนะนำหนังสือนี้ จะได้ทำเรื่องของสัตว์ที่ปรากฏใน Animal Farm มาสะท้อนคิดวัฒนธรรมการเมือง และโลกทัศน์ว่าด้วยเรื่องของชั้นทางสังคม ที่เป็นการสะท้อนวัฒนธรรมการเมืองในประเทศรัสเซีย ตามพื้นเรื่องในการนำมาเขียนของผู้เขียน จอร์จ ออเวลล์ ที่ว่าด้วยเรื่องของโครงสร้างและชั้นทางสังคมตามกรอบของการนำเสนอในความเป็นความเรื่องนิยายว่าด้วยสัตว์ในฟาร์มแห่งหนึ่ง แต่สะท้อนคิดในเรื่องความแตกต่างสู่การปลดปล่อยตัวเองสู่ความเป็นอิสระอันปราศจากการปกครอง และการครอบครองที่เกิดขึ้นในเวลานั้น

แผนภาพที่ 1: หนังสือ Animal Farm ฉบับแรก ที่ถูกพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกใน ค.ศ.

1945/2492

และฉบับที่ตีพิมพ์ใน (ภาพ : ออนไลน์)

ฉากหลังหนังสือ Animal Farm

Animal Farm ออร์เวลล์เขียนขึ้น ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2486 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2487 ในขณะที่สหราชอาณาจักรกำลังเป็นพันธมิตรกับสหภาพโซเวียตในสงครามโลกครั้งที่สอง และชาวอังกฤษส่วนใหญ่ต่างยกย่องโจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin, 1878-1953) แต่ตัวออร์เวลล์กลับมีทัศนคติตรงกันข้าม งานเขียนของเขาถูกปฏิเสธจากหลาย ๆ สำนักพิมพ์ แต่ภายหลังได้รับความนิยมเนื่องจากความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงสงครามเย็น (The Cold War, 1947-1991) ผลงานอมตะของ จอร์จ ออร์เวลล์ ยังคงล้อเลียนสังคมเผด็จการได้อย่างเผด็จร้อน ทรายที่สังคมมนุษย์ทั่วทุกมุมโลกยังคงมีความอยู่ดีธรรมอันเกิดจากการกดขี่โดยอภิสิทธิ์ชน "โจมตีฝ่ายขวา แต่ก็ไม่ได้ยกย่องฝ่ายซ้าย" เป็นทัศนคติของจอร์จ ออร์เวลล์ที่ปรากฏในหนังสือ Why I Write (1947) จอร์จ ออร์เวลล์ (1903-1950) เป็นนักประพันธ์ชาวอังกฤษที่เติบโตมาในครอบครัวชนชั้นกลางถึงกลาง ผ่านประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย เช่น เรียนในโรงเรียนของชนชั้นสูง เป็นตำรวจไปประจำการอยู่ในพม่า ใช้ชีวิตแบบคนพเนจร ทำงานใช้แรงงานสอนหนังสือ เป็นนักข่าว เปลี่ยนงานไปมา แต่ข้อดีคือทำให้ได้สัมผัสกับคนที่หลากหลาย รวมทั้งการกดขี่ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

นวนิยายเรื่อง Animal Farm (1945) เขียนขึ้นในช่วงที่จอร์จ ออร์เวลล์ เป็นนักข่าว โดยแนวการเขียนนวนิยายเป็นแบบเสียดสีการเมืองเผด็จการแบบสหภาพรัสเซียในช่วงเวลานั้น ที่มีรูปแบบกดขี่ชนชั้นกรรมาชีพ และตลอดยุคสงครามเย็น (The Cold War, 1947-1991) ความกลัวต่อเผด็จการคอมมิวนิสต์ กับการเผชิญหน้ากับฝ่ายเสรี ทำให้นวนิยายแอนิมอลฟาร์มนี้ เป็นหนังสือบังคับอ่านของนักเรียนในหลายๆ ประเทศ นอกจากนี้ แอนิมอลฟาร์ม ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในหลาย ๆ ครั้ง ต่างช่วงเวลากัน อาทิ ฟาร์มเดรัจฉาน แปลโดย ม.ล. นิภา ภาณุมาศ (พ.ศ. 2502) สัตว์รัฐ แปลโดย อุทุมพร ปาณินทร์ สำนักพิมพ์แพรวพิทยา (พ.ศ. 2515) การเมืองของสัตว์ แปลโดย วิเชียร อดิชาติการ สำนักพิมพ์เคล็ดไทย (พ.ศ. 2518) แอนิมอล ฟาร์ม แปลโดย ศุภรางค์ เผ่าพันธุ์ สำนักพิมพ์แพรวพิทยา (พ.ศ. 2518) ฟาร์มสัตว์ แปลโดย สายธาร สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น (พ.ศ. 2520) รัฐสัตว์ แปลโดย เกียรติขจร ไชยแสงสุขกุล สำนักพิมพ์มติชน (พ.ศ. 2544) แอนิมอล ฟาร์ม แปลโดย พันเอก ดร. ชัยพฤกษ์ ปิลกศิริ สำนักพิมพ์กึ่งมอร์นิ่ง

(พ.ศ. 2549) แอนิมอล ฟาร์ม สงครามกบฏของสรรพสัตว์ แปลโดย บัญชา สุวรรณานนท์ สำนักหนังสือไต้ฝุ่น (พ.ศ. 2555) และฉบับของสำนักพิมพ์มติชน แปลโดย เกียรติขจร ไซแสงสุขกุล ในส่วนที่นำมาเป็น Books Reviews ในเล่มนี้ (2560) ที่สะท้อนว่าเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมและถูกถ่ายทอดแปลซ้ำในภาคภาษาไทยและภาษาต่างประเทศจำนวนมาก

แผนภาพที่ 2: หนังสือ Animal Farm ที่ถูกแปลในภาษาไทยในช่วงเวลาที่ต่างกัน ฟาร์มเดี่ยวร้างมาและสงครามกบฏของสรรพสัตว์ (ภาพ : ออนไลน์)

มีคำถามชวนคิดว่าทำไม Animal Farm ยังได้รับความนิยมและถูกแปลซ้ำในภาษาต่าง ๆ รวมทั้งภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญของหนังสือดังที่ปรากฏในท้ายเล่มของผู้แปลสะท้อนให้เห็นอย่างหนึ่งก็คือ “...ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด สรรพสัตว์ใน แอนิมอล ฟาร์ม ยังคงเป็นกระจกเงาที่มองเห็นตัวเราเองผ่านพวกมัน อย่างน้อยมันทำให้รับรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของชนชั้นผู้ปกครอง และจุดประกายจิตวิญญาณเสรีให้คนรุ่นแล้วรุ่นเล่า หลายแห่งของโลกนี้ยังมีการปฏิบัติของหมู หรือบางแห่งผู้คนก็ยังไฝ่ฝันถึงสังคมแห่งอุดมคติที่มีแต่เสรีภาพ ความเสมอภาค ความสงบสุข ซึ่งไม่ต่างจาก สรรพสัตว์ทั้งหลายในแอนิมอล ฟาร์ม แห่งนี้...” (เพชร ภาษพิริช, 2560) คงนับเป็นบทสรุปของหนังสือที่ว่าด้วยเรื่องของ “ปฏิวัติ-เสรีนิยม-ความเท่าเทียม-ความสงบสุข” เป็นแน่แท้ หรือจะเป็นอย่างอื่น ?

หนังสือ Animal Farm นวนิยายเล่าเรื่องอย่างไร ?

Animal Farm เล่าเรื่องราวของ "แมนเนอร์ฟาร์ม" เจ้าของคือนายโจนส์ โดยบรรดาสัตว์ในฟาร์ม อาทิ หมู ม้า แกะ ไก่ หมา ลา คินหนึ่ง หมูเฒ่าที่สัตว์ทุกตัวนับถือ หมูเมเจอร์ ได้สร้างขวัญและปลุกอุดมการณ์ของสมาชิกสัตว์ว่า มนุษย์บริโภคโดยไม่ผลิต ทั้งยังเอาเปรียบกดขี่พวกเราหมูสัตว์ให้ทำงานแลกกับอาหารส่วนแบ่งเพียงน้อยนิด กอบโกยผลิตผลไปแต่ผู้เดียว "...มนุษย์เป็นสัตว์โลกชนิดเดียวที่บริโภคโดยไม่เคยคิดจะผลิต มนุษย์ไม่เคยให้นม ไม่เคยออกไข่ อ่อนแอเกินกว่าจะจูงคันไถ ไม่สามารถวิ่งเร็วจนจับกระต่ายได้ทัน แต่ถึงกระนั้นพวกเขาก็ยังเป็นเจ้านายของสัตว์ทั้งหลายอยู่ดี..." (หน้า 9) การปลุกกระตมได้ผล สัตว์ทั้งหมดเห็นพ้องต้องการจึงนำไปสู่การปฏิวัติ "...ถ้ากำจัดมนุษย์ออกไป... รากเหง้าความหิวโหยและการถูกใช้แรงงานจนเกินกำลังก็จะพลอยถูกกำจัดออกไปด้วย..." (หน้า 9) เฒ่าเมเจอร์ กล่าว ก่อนจะตายจากไปด้วยความชรา "...เมเจอร์ก็เสียชีวิตอย่างสงบ มันตายขณะกำลังหลับสนิท ศพถูกฝังไว้ท้ายสวนผลไม้..." (หน้า 19) สัตว์ทุกตัวซึมซับอุดมการณ์เหล่านั้น และต่างมีเป้าหมายของการปฏิวัติตรงกันคือ เพื่ออิสรภาพ "...สิ่งที่ข้าจะบอกพวกเจ้าก็คือเราจะต้องปฏิวัติ..." (หน้า 11)

เมื่อสัตว์ในฟาร์มได้รวมพลังกัน ขับไล่มนุษย์ผู้เป็นเจ้าของฟาร์มออกไปได้สำเร็จ สมาชิกสัตว์เริ่มปกครองกันเองภายใต้ชื่อใหม่ ที่ว่า "แอนิมอล ฟาร์ม-Animal Farm" มวลสัตว์ไม่ตกเป็นทาสของมนุษย์เหมือนในอดีตที่ผ่านมา สมาชิกสัตว์เหล่านั้นยังคงทำงานหนัก แต่เป็นการทำงานโดยสัตว์เพื่อสัตว์ในการดูแลของ "นโปเลียน" หมูผู้นำผู้ดูแลสัตว์อย่างอาจหาญและเป็นธรรม ...อย่างน้อยนั่นคือสิ่งที่มันกล่าวอ้าง ทว่าความเป็นจริงจะเป็นเช่นไรเมื่ออำนาจมหาศาลตกอยู่ในมือของสิ่งมีชีวิตหนึ่งเดียว ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นคนหรือสัตว์ก็ตาม

ชนชั้น ผู้ปกครอง ผู้ถูกปกครอง

หมู เป็นที่ยอมรับนับถือว่าเป็นสัตว์ที่ฉลาดที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย (หน้า 19) ในบรรดาสรรพสัตว์ที่มีอยู่ ได้จัดระบบความคิดตามคำสอนของหมูเฒ่าเมเจอร์ออกมาเป็น "ลัทธิสัตว์นิยม-อะไรก็ตามที่เดินด้วยสองเท้าถือว่าเป็นศัตรูของเราทั้งสิ้น และอะไรก็ตามที่เดินด้วยสี่เท้าหรือมีปีก เราถือว่าเป็นเพื่อน...สัตว์ทุกตัวล้วนเป็นพี่น้องกัน" (หน้า 13) หมูเหล่านี้ ได้แก่

- นโปเลียน** - เป็นตัวของตัวเอง ไม่ค่อยพูด เป็นที่รู้กันว่าชอบทำอะไรตามใจตัวเอง (หน้า 20)
- สโนว์บอล** - มีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งยังเป็นหมูที่คล่องแคล่ว ช่างพูดและมีหัวใจทางประดิษฐ์คิดค้น
- สควิลเลอร์** - หมูแก้มย้วย ดวงตาริบวับ เคลื่อนไหวแคล่วคล่องว่องไวและร้องเสียงแหลม มีทักษะในการเบี่ยงประเด็น พูดขาวให้เป็นดำ ดำเป็นขาว มีวาทศิลป์ในการพูด (หน้า 20)

แนวคิดแบบสัตว์นิยมก่อร่างขึ้น แต่ก็เกิดคำถามที่ทำทนายสวนทางกับจิตวิญญาณของสัตว์นิยม สัตว์บางตัวพูดถึง ความรักดีต่อ "เจ้านาย-มิสเตอร์โจนส์เป็นคนเลี้ยงดูให้อาหารแก่พวกเรา ถ้าไม่มีเขาพวกเราคงอดตายกันหมด" (หน้า 21) โดยเฉพาะ **ม้ามอลลี่** ที่ถามว่า "...หลังจากปฏิวัติแล้วยังจะมีน้ำตาลให้กินอีกหรือเปล่าละ ?..." (หน้า 21) และ "...แล้วข้ายังได้รับอนุญาตให้ผูกริบบิ้นไว้ที่แผงคออีกหรือเปล่า..." (หน้า 22)

คำตอบที่มอลลี่ได้ก็คือ สัตว์ไม่มีเครื่องมือสำหรับทำน้ำตาลก้อน และน้ำตาลก้อนจะไม่ใช้สิ่งจำเป็นอีกต่อไป "...จะไม่มีการทำน้ำตาลในฟาร์มนี้...เจ้าไม่จำเป็นต้องกินน้ำตาล..." (หน้า 21) เพราะสัตว์จะได้ครอบครองข้าวโอ๊ตและฟางทั้งหมด "...จะต้องกินข้าวโอ๊ตกับฟางตามประสาม้าเท่านั้น..." (หน้า 21-22) และริบบิ้นเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นทาส "...ไว้ริบบิ้นที่เจ้าแสนภาคภูมิใจนะ มันคือเครื่องหมายของความเป็นทาส..." (หน้า 22)

ม้ามอลลี่เห็นด้วย แต่ก็ไม่ค่อยจะได้เชื่อถืออะไรนัก

การปฏิวัติก็สำเร็จ "...การปฏิวัตินั้นบรรลุผลทั้งเร็วกว่าและง่ายกว่าที่พวกสัตว์คาดคิดได้..." (หน้า 23) นายโจนส์ถูกเหล่าสัตว์ขับไล่ออกไป แมนเนอร์ฟาร์มถูกเปลี่ยนชื่อเป็นแอนิมอล ฟาร์ม (หน้า 30) โดยพวกหมูสรุปหลักการแนวคิดแบบลัทธิสัตว์นิยม ออกมาเป็นบัญญัติ 7 ประการ คือ

1. สิ่งใดก็ตามเคลื่อนไหวด้วยสองขาให้ถือเป็นศัตรู
2. สิ่งใดที่เคลื่อนไหวด้วยสี่ขาหรือมีปีกให้ถือว่าเป็นมิตร
3. สัตว์จะต้องไม่สวมเสื้อผ้า
4. สัตว์ต้องไม่นอนบนเตียง
5. สัตว์ต้องไม่ดื่มเครื่องดื่มของเมา

6. สัตว์จะต้องไม่ฆ่าสัตว์อื่นด้วยกัน

7. สัตว์ทั้งหลายล้วนมีความเท่าเทียม (หน้า 31)

สัตว์ทุกตัวต้องเรียนวิธีอ่านและเขียน แต่ไม่ใช่ทั้งหมดที่สามารถอ่านและเขียนได้ คล่องแคล่ว บัญญัติเจ็ดประการจึงถูกลองสั้นๆ เหลือคติพจน์ที่ว่า "สี่ชาติ สองขालาว"

ภายในฟาร์มเปลี่ยนระบบการปกครองใหม่ สโนว์บอลประกาศว่า "เก็บเกี่ยว....ได้เร็วกว่าที่โจนส์กับคนงานของพวกเขาทำได้" (หน้า 32) ส่วนนโปเลียนรับหน้าที่ดูแลผลผลิตที่ได้จากการเก็บเกี่ยว และยังแอบเอาลูกหมาที่เพิ่งคลอดไปเลี้ยงเอาไว้อีก 9 ตัว

สัตว์ทุกตัวขยันขันแข็งในการเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะ**ม้าบ็อกเซอร์** ที่พูดอยู่เสมอว่า "...ข้าจะทำงานให้หนักขึ้น..." (หน้า 37)

พวกพ้อง

หมู ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นสัตว์ที่ฉลาดที่สุด ทำหน้าที่ในการควบคุมสัตว์อื่น ๆ ไปโดยปริยาย **สโนว์บอล** ซึ่งพูดเก่ง มักได้ชัยชนะจากเสียงส่วนใหญ่หลังมีการอภิปราย ส่วน**นโปเลียน** เชี่ยวชาญในการหาเสียงระหว่างพักการประชุม จะได้รับการสนับสนุนโดยเสียงโหวตจากพวกแกะ พวกแกะเหล่านี้ ชอบร้องประสานเสียงกันว่า "สี่ชาติ สองขาลาว" (หน้า 60)

การคอร์ปชั่น เบียดบัง เอาเปรียบ เบียดประเด็น

ในที่สุดความจริงก็ถูกเปิดเผย ในเบื้องต้นข้อตกลงกำหนดว่า ผลได้ ผลผลิตต้องได้รับการแบ่งอย่างเป็นธรรม แบ่งปันเท่า ๆ กันแก่ สมาชิกสัตว์ทั้งหมด แต่น้ำนมและแอปเปิ้ล ถูกส่งไปยังห้องพวกหมู

การสื่อสารทางการเมืองและชนชั้นเกิดขึ้น สควิลเลอร์ ต้องออกมาสื่อสารเพื่อกลบกระแสลดความสงสัย กับสัตว์ทุกตัวว่า อย่าคิดว่าพวกหมูเอาเปรียบ และทำในสิ่งที่ เป็นอภิสิทธิ์ หมู ไม่ได้แอปเปิ้ลและชอบนมนะ แต่พวกเราเป็นหมูที่ต้องใช้สมอง ต้องรักษาสุขภาพ เพราะคงไม่มีใครอยากให้นายโจนส์กลับมาใช่ไหม ?

เพียงแค่อ้างชื่อที่ถูกกำจัดไป อย่างนายโจนส์ สัตว์ทุกตัวประหนึ่งว่ายอมรับ หัวหดว่า แอปเปิ้ลและน้ำนม จะสงวนไว้เหมาะสำหรับผู้ปกครอง ใช้สมอง และเพื่อพวกหมูเท่านั้น

ชูขวัญ คุณคาม หลอกหลวง

ความขัดแย้งครั้งใหญ่เกิดขึ้นเมื่อสโนว์บอลเสนอในที่ประชุมว่า แอนิมอลฟาร์มควรสร้างกังหันลมเพื่อสร้างพลังงานไฟฟ้าทดแทนแรงงานสัตว์และให้พลังงานแก่เครื่องทำความอบอุ่นในหน้าหนาว แต่นั่นต้องใช้แรงงานสร้าง 1 ปี ซึ่งหลังจากมีกังหันลมแล้วสัตว์ทุกตัวจะสบายขึ้น และทำงานน้อยลงเหลือเพียง 3 วันต่อสัปดาห์

เมื่อสโนว์บอลอภิปราย โนโปเลียนนิ่งเงียบไม่เสนอแผนการใดๆ แต่มักพูดว่า สิ่งที่สโนว์บอลทำจะต้องล้มเหลว

บรรดาสัตว์ต่างพูดกันว่า "สนับสนุนสโนว์บอล สามวันต่อสัปดาห์" , "สนับสนุนโนโปเลียน อาหารเต็มราง"

ลา เบนจามิน เป็นตัวเดียวที่ดูนิ่งเฉย ไม่อยู่ฝ่ายใด มันไม่เชื่อว่าจะมีอาหารสมบูรณ์กว่าเดิม ไม่เชื่อว่กังหันลมจะลดเวลาทำงานได้ ไม่ว่าทางไหน ชีวิตก็ต้องดำเนินอย่างเคยคือ ทุกข์ยากลำเค็ญ

เบนจามินไม่ค่อยคุยกับใคร ดูเหมือนจะมีแต่บ็อกเซอร์ ผู้ซึ่งพูดเสมอว่าข้าจะทำงานให้หนักขึ้น เพียงตัวเดียวที่เบนจามินนับถือ

เมื่อถึงวันลงคะแนนเสียงเรื่องสร้างกังหันลม สโนว์บอลก็ลุกขึ้นอภิปรายด้วยคำพูดสวยหรู โนโปเลียนอภิปรายกลับโดยใช้เวลาไม่ถึง 30 วินาทีด้วยน้ำเสียงอันแผ่วเบาว่า กังหันลมเป็นเรื่องเหลวไหล

แล้วโนโปเลียนก็ยืนขึ้น เรียกหมาทั้ง 9 ตัวที่แอบเลี้ยงเอาไว้ ออกมาไล่จับสโนว์บอลจนสโนว์บอลต้องหนีออกไปจากแอนิมอลฟาร์ม ไม่ได้กลับมาอีกเลย

เสแสร้ง สร้างภาพ กตจี หลอกหลวง

เมื่อสโนว์บอลจากไป โนโปเลียนประกาศยกเลิกการประชุมทุกวันอาทิตย์ ยกให้ปัญหาทุกอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฟาร์มเป็นหน้าที่คณะกรรมการหมู่คณะพิเศษ ที่มีโนโปเลียนเป็นประธาน

สควิลเลอร์ก็ออกมาทำหน้าที่อีกครั้ง โดยการบอกว่า คงไม่มีใครคิดหรือทราบดีว่าการเป็นผู้นำเป็นเรื่องสนุกสนาน ในทางตรงกันข้าม มันเป็นความรับผิดชอบที่ลึกซึ้งและหนักอึ้ง

"ไม่มีสหายตัวไหนที่จะมีความเชื่ออย่างหนักแน่นกว่าสหายนโปเลียนอีกแล้วที่ว่า สัตว์ทุกตัวมีความเสมอภาคกัน สหายนโปเลียนจะมีความสุขมากหากพวกเจ้าจะสามารถ ตัดสินใจเรื่องราวต่างๆ ด้วยตัวพวกเจ้าเอง แต่เพราะบางครั้งพวกเจ้าอาจจะตัดสินใจ ผิดพลาด"

"ความกล้าหาญยังเป็นสิ่งที่ไม่เพียงพอ ความรักดีและความเชื่อฟังเป็นเรื่องที่ สำคัญมากกว่า การก้าวเดินที่ผิดพลาดเพียงครั้งเดียวอาจทำให้ศัตรูมีชัยเหนือเรา แน่แน่นอน คงไม่มีใครอยากให้นายโจนส์กลับมา"

ข่มขู่ หลอกใช้ เอารัดเอาเปรียบ

และแล้ว โครงการสร้างกังหันลมก็ดำเนินต่อไป กำหนดแล้วเสร็จภายใน 2 ปี และ สัตว์ทุกตัวจะได้รับส่วนแบ่งอาหารที่ลดลง

คำพูดของสควิลเลอร์อาจจะไม่ได้ทำให้สัตว์ทุกตัวเข้าใจได้ แต่เสียงขู่ของสุนัขก็ทำ ให้สัตว์ทุกตัวยอมรับไปโดยปริยาย

แล้วพวกหมู ก็ย้ายจากเล้าไปอยู่ในบ้าน

โคลเวอร์ ม้าอีกตัวซึ่งรู้สึกได้ว่าตัวเองไม่สบายใจต่อการเปลี่ยนแปลงก็อึดอัด มัน อ่านหนังสือไม่แตก แต่ก็พอจำได้ว่า การนอนบนเตียงผิดเพี้ยนไปจากบัญญัติ 7 ประการ กล่าวไว้ ได้แต่รำพึงกับเบนจามิน ซึ่งดูไม่เห็นด้วยและไม่แยแสกับอะไรเลย เหล่าสัตว์มา ค้นพบภายหลังว่า บัญญัติถูกแก้เป็น

"สัตว์จะไม่นอนบนเตียง **พร้อมสิ่งปกคลุม**"

แอนิมอลฟาร์ม เริ่มค้าขายแลกเปลี่ยนกับมนุษย์ ไข่ถูกนำไปขาย มันผิดความรู้สึก ของแม่ไก่ ที่ถือว่าการพรางไข่ไปถือเป็นการฆาตกรรม ไก่จึงต่อต้านด้วยการบินไปที่จันทัน แล้วออกทิ้งไข่ลงบนพื้น ผลที่แม่ไก่ได้รับคือ ลูกงอกโทะไม่ได้รับส่วนแบ่งอาหาร ทำให้แม่ ไก่ 5 ตัวต้องตายไป

ปั้นเรื่อง แผลงสาร สาดโคลน ใส่ความ อุ่มซ่า และตัดตอน

ตลอดเวลาในแอนิมอลฟาร์ม แม้สโนว์บอลจะจากไปแล้ว แต่มีข่าวลือเสมอๆ ว่า สิ่งที่ผิดปกติล้วนเป็นฝีมือของสโนว์บอล สโนว์บอลกลายเป็นอิทธิพลมืดที่ครอบงำให้ทั้ง ฟาร์มอยู่ภายใต้ความหวาดกลัว มีการปล่อยข่าวว่าสโนว์บอลกำลังวางแผนล้มล้างแอนิมอล ฟาร์ม

สัตว์หลายตัวในแอนิเมอลฟาร์ม ถูกฆ่าตายอย่างโหดร้าย เพียงเพราะรับสารภาพว่า ฝันถึงสโนว์บอล

เวลานี้ บัญญัติ 7 ประการ ได้ถูกทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

สัตว์จะต้องไม่ฆ่าสัตว์ด้วยกันเอง **โดยไร้เหตุผล**

สัตว์จะต้องไม่ตีเมีย **มากเกินไป**

โปรยยาหอม - ลวงให้หลง

เวลาผ่านไป ยุคของนายโจนส์หายไปจากความทรงจำแล้ว เหล่าสัตว์รู้ว่าชีวิตปัจจุบันนั้น ลำเค็ญ พวกมันหิวและหนาว สิ่งที่ทำให้มันยังอยู่ได้ก็คือ ศักดิ์ศรีในความรู้สึกของพวกมัน แต่ก่อนพวกมันเป็นทาส แต่เดี๋ยวนี้เป็นอิสระ เป็นชีวิตที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าที่เคยมีมาก่อน ออกเซอร์ ผู้มีสติประจำใจว่า ข้าจะทำงานให้หนักขึ้น ก็ทำงานจนล้มป่วยลงไป นโปเลียนแสดงความเป็นห่วงจึงบอกว่าจะพาไปโรงพยาบาล แต่แท้จริงแล้ว ส่งไปโรงฆ่าสัตว์ ได้เงินมาซื้อเหล้าให้กลุ่มท่านผู้นำในฟาร์ม

สควิลเลอร์จะคอยบอกสถิติตัวเลขของผลผลิตให้เหล่าสัตว์รับรู้เสมอว่า มีปริมาณอาหารที่เพิ่มขึ้นจากยุคก่อนอย่างไร ซึ่งพวกสัตว์ก็ได้แต่รับรู้ แต่ไม่เคยรู้ว่า ผลผลิตนั้นหายไปไหน และเมื่อเทียบกับยุคของนายโจนส์ มีผลผลิตเท่าไร

ท้ายที่สุด เหล่าหมูก็ลุกขึ้นยืนด้วยขาหลังสองขา พวกแกะที่เคยพรั้งร้องว่า สี่ขาดี สองขาเลว ก็เปลี่ยนมาร้องว่า **"สี่ขาดี สองขาดีกว่า"**

บัญญัติได้ถูกทำให้ชัดเจนเพิ่มขึ้น ว่า

"สัตว์ทุกตัวมีความเท่าเทียมกัน แต่สัตว์บางตัวมีความเท่าเทียมมากกว่าสัตว์อื่นๆ"

ฉากสุดท้ายของแอนิเมอลฟาร์ม เป็นฉากที่มนุษย์เข้ามาในแอนิเมอลฟาร์มตามคำเชิญของท่านผู้นำนโปเลียน เพื่อยืนยันว่า สัตว์และมนุษย์มีความเท่าเทียมกัน และแสดงให้มนุษย์ดูเป็นตัวอย่างว่า ที่แอนิเมอลฟาร์มนี้ สัตว์ชั้นต่ำทำงานได้มากกว่า ขณะที่รับอาหารน้อยสุด จนเป็นที่เลื่องลือไปว่า แอนิเมอลฟาร์มมีการปันส่วนที่ต่ำ และเวลาทำงานยาวนาน เดคาแทนใจหลายคนว่า ขณะที่ได้อ่านหรือดูเรื่องแอนิเมอลฟาร์ม คงอดไม่ได้ที่จะเปรียบเทียบตัวละครต่างๆ ว่าเป็นดังใครในเวทีการเมือง

บุคลิกของตัวละครต่างๆ ในนามของ “สรรพสัตว์” ที่ปรากฏใน Animal Farm พบเห็นได้กับทุกยุคสมัย ม้างครั้งอาจไม่ชัดเจนนัก หรือกระทั่งตายตัว แต่ก็มีความลื่นไหล พัฒนาการที่ซับซ้อนแบบยลแบบมีมิติขึ้นอีกด้วย คิดตามจอร์จ ออร์เวล เขาเองคงไม่ได้คิดจะให้หนังสือเล่มนี้เป็นเครื่องมือในการต่อต้านระบบใดๆ เมื่อศึกษาแนวคิดบทบาทผ่านตัวเขา เขาเองยึดมั่นในแนวคิดแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยที่ไม่มีระบบชนชั้น ไม่เชื่อใน รัฐ และไม่เชื่อในทุนนิยม เรื่องเล่าผ่าน Animal Farm ไม่ใช่การหนีจากระบบการปกครองใดๆ หรือแบบใด แต่เป็นเพียงการหนีจากการกดขี่ของมนุษย์ที่กระทำต่อมนุษย์ด้วยกัน ผ่านเรื่องเล่าจากสัตว์ และชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างอำนาจอันอยู่ติดธรรมชาติที่ต่อสู้กันระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง

ออร์เวลผู้แตงนวนิยาย ไม่ได้เสนอทางออกใดๆ ให้แก่เหล่าสัตว์ แต่อีกนัยหนึ่ง คล้ายกับว่าเขาต้องการบอกว่า การปฏิวัติไม่ได้นำไปสู่เป้าหมายของการการปลดปล่อยที่ “ยั่งยืน” และทั้งนี้ทั้งนั้นมันทำให้เราเห็นเชิงประจักษ์ว่า บางเรื่อง เป็นประหนึ่งถูกฉายซ้ำวนกลับไปมาประหนึ่งเป็น “กงล้อแห่งประวัติศาสตร์” ดังที่มีคำถามชวนคิดเกิดขึ้นผ่านหนังสือวรรณกรรมดังกล่าวที่ว่า คุณคือใครในแอนิมอลฟาร์ม

หมูโปเลียน	-	ไม่ค่อยพูด เป็นตัวของตัวเอง
หมูสโนว์บอล	-	มีความคล่องแคล่ว สร้างสรรค์
หมูสตีลเลอร์	-	ปราดเปรื่องในการพูด ถนัดเบี่ยงประเด็น ทำดำให้เป็นขาว
ม้ามอลลี	-	"หลังจากปฏิวัติแล้วยังจะมีน้ำตาลให้กินอีกหรือเปล่า" (น.21)
ม้าบ็อกเซอร์	-	"ข้าจะทำงานให้หนักขึ้น"
พวกแกะ	-	ประสานเสียงกันว่า "สี่ขาดี สองขาเลว" ชอบพูดในสิ่งที่ท่านผู้นำชอบฟังซึ่งทำให้บรรยากาศดี (น.79)
ลา เบนจามิน	-	นิ่งเฉย ไม่อยู่ฝ่ายใด ไม่เชื่อว่าจะมีอาหารสมบูรณ์ ไม่เชื่อว่าจะเหนื่อยน้อยลง ชีวิตก็ต้องดำเนินอย่างเคย คือ ทุกข์ยากลำเค็ญ
ม้าโคลเวอร์	-	ผู้ซึ่งรู้สึกไม่สบายใจเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงอันไม่ชอบมาพากล

พร้อมกับประโยคชวนคิดก่อนจบของหนังสือที่สะท้อนคิดผ่านภาพเปรียบเทียบจำลองมนุษย์ผ่านสัตว์ และจำลองสัตว์ให้เป็นประหนึ่งโลกของการแข่งขัน แก่งแย่ง การดำเนินไปสู่เป้าหมาย และการทำแบบกล่าวอ้าง เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการไปสู่เป้าหมาย

พร้อมทั้งการทำโดยเข้าใจ และเชื่อว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง ความโกลาหลในการต่อสู้แย่งชิง เป็นภาพมิตของการเมืองว่าด้วยเรื่องของผลประโยชน์ทุกอย่างเป็นเพียงคำกล่าวอ้าง “...การคอร์ปชั่น เบี่ยงประเด็น พวกฟ้อง ชนชั้น ผู้ปกครอง ผู้ถูกปกครอง ช่มชู้แว้ว เสแสร้ง สร้างภาพ กดขี่ หลอกหลวง ช่มชู้ หลอกใช้ เอารัดเอาเปรียบ ปั่นกระแส ปั่นเรื่อง แปลงสาร สาดโคลน ใส่ความ อุ่มซ่า และตัดตอน ลับลวงพราง...” ภาพสะท้อนเหล่านี้เป็นประหนึ่งภาพจำลองเหตุการณ์ว่าด้วยการเมืองและการจัดสรรผลประโยชน์ผ่านเรื่องเล่าของสรรพสัตว์ดังประโยคส่งท้ายของหนังสือที่ว่า “...มันเกิดอะไรขึ้นกับหน้าตาของพวกเขาเหล่านั้น พวกสัตว์โลกทั้งหลายที่อยู่นอกหน้าต่าง เลื่อนสายตาจากพวกหมูไปยังพวกมนุษย์ และจากมนุษย์ไปยังพวกหมู กลับไปกลับมาอยู่อย่างนั้น แต่สุดท้ายแล้ว มันเป็นไปได้เลยที่จะชี้ชัดลงไปว่า ตัวไหนเป็นหมู ตัวไหนเป็นมนุษย์!...” (หน้า 168)

สรุป

หนังสือสะท้อนแนวคิดเรื่อง “การปลดปล่อย-ปฏิบัติ-เสรีภาพ” ซึ่งเป็นเรื่องการปลดปล่อยทางกายภาพที่สะท้อนคิดในเรื่อง สมาชิกในสังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน แนวทางที่เกิดขึ้นคือการปลดปล่อยตัวเองสู่แนวทางการต่อสู้และดิ้นรน รวมทั้งสะท้อนคิดในเรื่องความสามัคคี เป็นเครื่องมือหรือกลไกหนึ่งในนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รวมไปถึงแนวคิด “บทบาทและหน้าที่” ของชนชั้นในสังคม ในบทความเรื่อง “แอนนิมอล ฟาร์มของ จอร์จ ออร์เวล : ความบกพร่องของแผนสร้างกังหันลมในฟาร์มฟิงตนเอง-George Orwell’s Animal Farm: The Weaknesses of the Windmill Plan in a Self-Sufficient Farm” ของคมเดือน โพธิสุวรรณ (Khomduen Phothisuwan, 2017 : 238-253) หรือในงานของ Khomduen Phothisuwan, Prapaipan Aimchoo (2016 48-62) เรื่อง “Knowledge: A Sufficiency Economy Condition Obstructed in George Orwell’s Animal Farm” ที่ให้นำหนังสืออันเป็นแก่นแก่นที่ถอดความคิดของผู้เขียนที่มุ่งไปในเรื่องความเสมอภาค การไม่เอาเปรียบ การปฏิบัติกันอย่างเท่าเทียมภายใต้แนวคิด “สมดุล” ทางเศรษฐกิจ และการพึ่งพาตนเอง คล้ายพุทธพจน์ของพระพุทธเจ้าที่ว่า “หมวดตน” อาทิ “อตุตทาธิ อตุตโน นาโถ-ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” เป็น

การสะท้อนความเป็นปัจเจกชนที่จะพัฒนาได้ ทั้งกาย จิต ความ ปัญญา ที่จะนำไปสู่อิสรภาพทางจิตวิญญาณ แนวคิดในเรื่อง “สังฆะ” ที่สะท้อนคุณค่าทางเศรษฐกิจ คือความสมดุลเท่าเทียมกันภายใต้ “สังฆทาน” สิ่งอันพึงได้เหล่านี้ปรากฏในงาน Animal Farm ของ George Orwell’s ที่ถูกถ่ายทอดมาสู่ภาษาไทยด้วยเช่นกัน Animal Farm เป็นภาพสะท้อนความจริง และความเหลื่อมล้ำในสังคม ที่ยังคงเป็นฉากปรากฏจริงอยู่ในสังคมปัจจุบันในทุกสถานที่และทุกแห่งทั่วโลก การเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางศาสนา ความไม่สมดุลในการเข้าถึงระบบสาธารณสุขป็นต้นพื้นฐานที่จะยังเป็นปัญหาต่อสังคมในองค์กรรวมด้วยเช่นกัน ความเท่าเทียมเป็นความหวังของคนในทุกสังคม ชนชั้นทางสังคมยังเป็นปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดทางเลือก และการดำเนินชีวิตที่เป็นจริง รวมทั้งก่อให้เกิดพลังในการเสริมสร้าง เสริมต่อและขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้

บันทึกขอบคุณ

พระมหาพลกิตติ์ ฐิริปัญญา นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธจิตวิทยา มอบหนังสือที่อ่านแล้วประทับใจ แก่กองบรรณาธิการได้นำเสนอในแบบ Books Reviews

References

- Khomduen Phothisuwan (2017). George Orwell’s Animal Farm: The Weaknesses of the Windmill Plan in a Self-Sufficient Farm. International Humanities, Social Sciences and Arts. 10 (4) : (January - June 2017) : 238-253.
- Khomduen Phothisuwan, Prapaipan Aimchoo. (2016). Knowledge: A Sufficiency Economy Condition Obstructed in George Orwell’s Animal Farm. KKU International Journal of Humanities and Social Sciences. 6 (2) : 48-62.